

راهنمای احکام اهل سنت

مناسب جهت مصاحبه های استخدامی

اصول دین: توحید، نبوت و معاد

ارکان پنجگانه دین: توحید، نماز، روزه، حج و زکات

طهارت، وضو و غسل

اقسام آب:

- آب مطلق (پاک است و پاک کننده)
- آب آفتاب زده (پاک است و پاک کننده مگر آنکه در ظروف ساخته شده از مس و آهن و سرب آفتاب زده شده باشد و از آن ها بوی بدی پدید آمده باشد)
- آب مستعمل (پاک است اما پاک کننده نیست)
- آبی که چیزهای پاک با آن مخلوط شده و تغییر کرده باشد (پاک است اما پاک کننده نیست)
- آبی که نجاست و آلودگی در آن حل شده است، که به دو قسم تقسیم می گردد: آب اندک و آب فراوان.

آب هایی که تطهیر با آنها جایز است: آب آسمان، آب دریا، آب چاه، آب رودخانه، آب چشمه، آب برف و تگرگ

آنچه که بر محدث و بی وضو حرام است (شرایط وجوب وضو)

- نماز به اجماع، و سجده شکر و تلاوت قرآن و نماز میت
- طواف خانه کعبه
- دست زدن و حمل مصحف

فروضهای وضو:

- ۱- نیت کردن .
- ۲- شستن صورت.
- ۳- شستن دو دست تا انتهای آرنج.
- ۴- مالیدن دست تر بر قسمتی از سر (مسح سر).

۵- شستن دو پا تا انتهای قوزک.

۶- رعایت ترتیب موارد بالا.

سنتهای وضو:

- ۱- گفتن بسم الله. (هنگام غسل صورت)
- ۲- شستن دو ست قبل از داخل کردن آن در ظرف آب. (این در صورتی است که برای گرفتن وضو، از آب داخل ظرف استفاده شود.)
- ۳- مضمضه: شستشوی دهان با آب. (قبل از شستن صورت)
- ۴- استنشاق: شستشوی بینی با آب. (قبل از شستشوی صورت و بعد از مضمضه)
- ۵- مسح تمام سر. (به جای قسمتی از آن)
- ۶- مسح قسمت بیرونی و درونی دو گوش با آب تازه. (بعد از مسح سر)
- ۷- زدن انگشتان بین موی ریش پر. (هنگام شستن صورت)
- ۸- جلو انداختن طرف راست بر چپ.
- ۹- تثلیث: سه مرتبه شستن هر عضو.
- ۱۰- موالات: شستن بلافاصله و پی در پی اعضا.

چیزهایی که وضو را تباه و باطل می سازند:

- چیزی که از دو سوراخ معمولی پیش و پس انسان بیرون آید
- خواب
- تماس پوستی با زنان بیگانه و نامحرمی که محل اشتها هستند (مقصود زنی که نکاحش جایز است) بدون پوشش و مانع
- زوال عقل
- دست زدن به شرمگاه مرد و زن بدون حائل به وسیله کف دست
- دست زدن به حلقه دبر و مقعد آدمی
- شفا و بهبودی کسی است که همیشه بی وضو و دائم الحداث است

غسل های واجب: خروج منی (چه در خواب و چه در بیداری)، جنابت، حیض، نفاس، مسلمان شدن کافر، مرگ

فرائض غسل: اول نیت غسل کردن و دوم رسیدن آب به ته موها و تمام پوست بدن

سنت های غسل: تسمیه (بسم الله گفتن)، شستن دستان پیش از داخل کردن آن ها در ظرف آب، دست کشیدن به تمام اعضای بدن برای رسیدن آب به آنها خصوصا گوش ها و ناف، موالات و شستن اندام ها به دنبال هم و پیش از خشک شدن اندام قبلی، تقدم طرف راست بر چپ، سه بار انجام دادن شستشوی بدن به شرط آن که اسراف نشود، گفتن " اشهد ان لا اله الا وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله " در پایان غسل.

مسح بر خفین و شرایط آن

اگر انسان خفین یا جوراب را بعد از وضوء بپوشد جایز است که در وضوهای بعدی بر آنها مسح بکشد طوریکه فرد مقیم (غیرمسافر) به مدت یک شبانه روز و مسافر به مدت سه شبانه روز می تواند بر خفین یا جوراب مسح بکشد. اما برای صاحب خف (برابر شرایط) آنچه فرض است مسح بر خفین است (یعنی اگر مسح نکرد اشکال ندارد). به دو شرط مسح بر خفین جایز است: ۱. خفین را تمام و کمال و بعد از طهارت و پاکی کامل پوشیده باشد ۲. خف باید صلاحیت و شایستگی مسح کردن را داشته باشد (شرح آن در کتاب فقه آسان امام شافعی آمده است) مسح خفین با سه چیز باطل می شود: ۱. بیرون آوردن هر دو خف یا یکی از پا، یا این که خف صلاحیت پوشیدن را نداشته باشد به علت پاره شدن یا نازک شدن که در آن صورت مسح کفایت نمی کند بلکه باید پاها را شست ۲. انقضای مدت مسح یک شبانه روز برای غیر مسافر و سه شبانه روز برای مسافر که با گذشت آن مدت مسح باطل می شود ۳. هرگاه غسل برای صاحب خفین واجب گردد مسح باطل می گردد.

تیمم

ضابطه جواز تیمم: ضابطه و طریقه جواز تیمم و استفاده از آن، عجز و ناتوانی از استعمال آب است به طور حسی یا شرعی، و این عجز و ناتوانی اسباب و موجباتی دارد، از جمله مسافرت و بیماری شرایط صحت تیمم:

۱. دخول وقت نماز
۲. در جستجوی و طلب آب باشد
۳. استعمال آب متعذر و دشوار باشد (مانند کسی که آب را به دلیل تشنگی زیاد و یا بیماری نمی تواند استفاده کند)
۴. خاک تیمم باید پاک بوده و گرد و غباری داشته باشد که بر چهره و دستان بنشیند

فرائض تیمم:

۱. نیت تیمم
۲. مسح کردن صورت رخسار

۳. مسح کردن هر دو دست تا آرنج

۴. مراعات ترتیب

آنچه که تیمم را باطل می کند:

۱. نواقض وضو نواقض تیمم نیز هستند

۲. دیدن آب در غیر وقت نماز

۳. مرتد شدن و خارج شدن از اسلام

۴. برای تیمم در آوردن انگشتر لازم است چون غبار به زیر آن نمی رسد در حالی که برای وضو نیازی به در آوردن انگشتر نیست.

۵. تیمم برای هر نماز فریضه ای واجب است

نماز

نمازهای واجب: نمازهای پنجگانه، نماز میت (واجب کفایی)، نماز جمعه، طواف کعبه

نمازهای مستحب: نماز تراویح، سنت های راتبه، نماز عید فطر و قربان (سنت موکده)، نماز آیات، نماز تحیه المسجد،

نماز تهجد (شب)، نماز وتر

شرایط صحت نماز:

۱. پاکی از حدث اصغر و اکبر (پاکی از بی وضویی و جنابت)

۲. پاکی و پاکیزگی بدن و جامه و لباس و مکان و محل

۳. ستر عورت و پوشیدن آن با لباس پاک حتی در خلوت و تاریکی

۴. روی به قبله نماز خواندن برای کسی که بتواند چنین کاری کند نه برای کسی که در حال شدت خوف است یا

مسافری که در سفر مباح می باشد و نماز سنت می خواند

ارکان و واجبات و سنتهای نماز

ارکان نماز عبارتند از: اقوال و افعال که حقیقت و ماهیت نماز بر آنها استوار است، و چنانچه از یکی از ارکان تخلف

شود نماز محقق نخواهد شد و شرعا نماز محسوب نمی شود و فرد بریء الذمه نخواهد شد و با سجده ی سهو نیز جبران

نمی شود.

هر کس رکنی از نماز خود را ترک کند، خالی از دو حالت زیر نیست:

الف) یا رکن را عمدا ترک کرده که به اتفاق نماز او باطل است.

ب) یا رکن را سهوا و یا از روی جهل ترک گفته؛ که در اینصورت اگر ممکن بود که رکن ترک شده را جبران نماید پس به اتفاق بر وی واجب می شود، و اگر جبران آن ممکن نبود در آنصورت بر اساس مذهب حنفیه نمازش فاسد می شود، ولی بر طبق رای جمهور که راجح نیز است فقط رکعتی که در آن رکن ترک شده ملغی می شود، مگر اینکه آن رکن ترک شده گفتن تکبیره الاحرام آغازین نماز باشد زیرا ترک آن چه سهوا و چه عمدا باعث ابطال نماز است و باید از نو نمازش را بخواند.

واجبات نماز عبارتند از؛ آنچه که انجام یا گفتن آن در نماز واجب باشد. و اگر سهوا ترک شود با سجده ی سهو جبران می شود اما اگر عمدی ترک شود نماز باطل می گردد. و این تعریف نزد حنفیه و حنابله است بجز اینکه حنفیه معتقد نیستند که ترک عمدی واجبات باعث باطل شدن نماز باشد بلکه ترک عمدی آنها موجب عقاب و فسق نمازگزار می شود. اما نزد مالکیه و شافعیه چیزی بنام واجبات نماز تعریف نشده است بلکه آنها معتقد به وجود ارکان و سنن نماز هستند.

فرق بین رکن و واجب:

همانطور که اشاره شد؛ رکن نباید نه عمدا و نه سهوا ترک شوند در غیر اینصورت نماز باطل است و با سجده ی سهو جبران نمی شوند؛ اما ترک واجبات از روی فراموشی باعث ابطال نماز نیست و با سجده ی سهو جبران می شود. سنتهای نماز عبارتند از؛ اقوال و افعال که بجا آوردن آنها در نماز مستحب است و انجام دهنده ی آنها پاداش می گیرد و با ترک آنها نماز باطل نمی شوند چه عمدی باشد و چه سهوا ترک شوند. و برخی گفته اند که مراد از سنتهای نماز عبارتند از هر آنچه که جزو ارکان یا واجبات نماز نباشند.

سنتهای نماز بسیارند؛ برخی از آنها قولی و برخی دیگر فعلی هستند، برخی از فقها سنتهای قولی را نزدیک به هفده سنت و سنتهای فعلی را تا پنجاه و پنج سنت شمرده اند. و اگر کسی یکی از این سنتها را ترک کند نمازش باطل نخواهد شد هر چند که عمدی باشد بر خلاف ارکان و واجبات نماز که اگر عمدا ترک شوند نماز باطل می شود.

ارکان نماز که چهارده رکن هستند:

- ۱- قیام برای نمازهای فرض برای کسی که بر انجام آن توانا باشد.
- ۲- تکبیره الاحرام، یعنی: گفتن الله اکبر در آغاز نماز.
- ۳- قرآئت فاتحه.
- ۴- رکوع، که حداقل آن انحناى پشت به اندازه ای است که شخص بتواند با کف دستهایش زانوی خود را بگیرد، و اکمل آن حالتیست که کمر تماما کشیده شده و سرش را در راستای پشتش قرار دهد.
- ۵- برخواستن از رکوع.
- ۶- ایستاده در آمدن بعد از رکوع.

- ۷- سجده، که کاملترین حالت آن قرار دادن کامل اعضای وضو یعنی؛ پیشانی، بینی، دو کف دست، زانوهایش، و انگشتان پا در محل سجده است، و حداقل آن قرار گرفتن جزئی اعضای وضو بر محل سجده است.
- ۸- بر خواستن از سجده .
- ۹- نشستن بین دو سجده، و سنت آنست که به حالت افتراش در بین دو سجده بنشیند.
- ۱۰- آرامش و سکون در تمامی ارکان فعلی نماز.
- ۱۱- تشهد آخر .
- ۱۲- نشستن برای تشهد و سلام دادن.
- ۱۳- دو بار سلام دادن و گفتن: "السلام علیکم ورحمة الله" که در نماز سنت و جنازه گفتن یکبار آن کافیست.
- ۱۴- ترتیب ارکان به صورت فوق، یعنی اگر کسی عمدا قبل از رکوع سجده ببرد نمازش باطل است و اگر سهوا باشد باید به محل رکوع بازگردد و رکوع نماید و از آنجا نمازش را ادامه دهد.

واجبات نماز که هشت مورد هستند:

- ۱- تمامی تکبیر گفتن ها در منتقل شدن بین ارکان.
- ۲- گفتن: "سمع الله لمن حمده" برای امام و منفرد.
- ۳- گفتن: ربنا ولك الحمد .
- ۴- گفتن: "سبحان ربی العظیم" حداقل یکبار در رکوع .
- ۵- گفتن: "سبحان ربی الأعلی" حداقل یکبار در سجده.
- ۶- گفتن دعای: "رب اغفر لی" بین دو سجده .
- ۷- تشهد اول .
- ۸- نشستن برای خواندن تشهد اول.

سنتهای قولی نماز که یازده مورد هستند:

- ۱- دعای استفتاح.
- ۲- استعاذه، یعنی: "أعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم" قبل قرائت فاتحه و سوره در تمامی رکعتها.
- ۳- بسمله.
- ۴- گفتن آمین بعد از انتهای قرائت فاتحه.
- ۵- خواندن سوره ی بعد از فاتحه در رکعت اول و دوم .
- ۶- جهری خواندن قرائت فاتحه و سوره در دو رکعت اول نماز های صبح و مغرب و عشاء توسط امام.
- ۷- گفتن "ملء السماوات، وملء الأرض، وملء ما شئت من شیء بعد" بعد از (ربنا و لك الحمد).

۸- سه بار خواندن تسبیح در رکوع.

۹- سه بار خواندن تسبیح در سجده.

۱۰- اضافه خواندن بر "رب اغفر لی" در جلوس بین دو سجده.

۱۱- صلوات در تشهد آخر بر آل بیت پیامبر صلی الله علیه وسلم و دعای بعد از آن.

سنتهای فعلی یا هیئات نماز:

۱- بالا بردن دستها در هنگام تکبیرة الاحرام آغازین نماز.

۲- بالا بردن دستها در هنگام رفتن به رکوع.

۳- بالا بردن دستها در هنگام برخاستن از رکوع.

۴- قرار دادن دست راست بر روی دست چپ.

۵- نگاه کردن به محل سجده.

۶- فاصله انداختن بین دو پا هنگام قیام.

۷- گرفتن زانوها با کف دستها هنگام رکوع.

۸- تمکین اعضای سجود بر زمین.

۹- فاصله انداختن بازوها از پهلو، و شکم از رانها، و رانها از ساق پا، و نوک انگشتان دست و پا رو به قبله، و چسپاندن

پاشنه ی پاها به هم و بلند کردن آرنجها از زمین، و قرار دادن سر بین دو کف دست.

۱۰- افتراش در جلوس بین دو سجده، و در تشهد اول، و تورک در تشهد دوم.

۱۱- گذاشتن دستها بر روی رانها در جلوس بین دو سجده، و در تشهد علاوه بر آن باید تمام انگشتان دست راست را

ببندد فقط انگشت اشاره را باز می کند.

۱۲- رو کردن به طرف راست و چپ هنگام سلام دادن.

سنتهای رواتب مؤکده

۱۰ رکعت می باشند و عبارتند از:

دو رکعت قبل از نماز صبح

دو رکعت قبل از نماز ظهر

دو رکعت بعد از نماز ظهر

دو رکعت بعد از نماز مغرب

دو رکعت بعد از نماز عشا

نماز تراویح

تعداد رکعات نماز تراویح:

چون هیچ حدیثی از شخص رسول الله صلی الله علیه وسلم در مورد تعداد مشخص رکعات نماز تراویح وجود ندارد و آنچه که به آن استناد می شود فقط قول و عمل اصحاب رضی الله عنهم است، لذا علما در تعداد رکعات تراویح اختلاف دارند، از جمله گفته اند که:

- نماز تراویح یازده رکعت است.

- بیست رکعت بدون نماز وتر. (امام شافعی و ابن مبارک و روایتی از عمر و علی رضی الله عنهما)

- سی و شش رکعت تراویح و سه رکعت وتر. (امام مالک)

- چهل رکعت نماز تراویح و هفت رکعت وتر.

از میان این اقوال یازده رکعت رواج بیشتری دارد. بدین صورت که ۸ رکعت را به صورت دو رکعتی خوانده و در نهایت ۳ رکعت وتر خوانده می شود.

نماز تهجد (نماز شب)

نماز تهجد نقلی است اما دارای فضایل زیاد و در بدو امر برای پیامبر صلی الله علیه و سلم واجب بود و برای امت سنت می باشد در هر قسمتی از شب می توانید بخوانید و بهترین تعداد آن هشت رکعت است و در هر بار دو رکعت خوانده و سپس سلام دهید و در آخر سه رکعت نماز وتر را آدا نماید تا ۱۱ رکعت شوند.

نماز آیات

نماز آیات، نماز کسوف و خسوف است، نماز کسوف به نمازی گفته می شود که هنگام خورشید گرفتگی خوانده می شود و نماز خسوف به نمازی گفته می شود که هنگام ماه گرفتگی خوانده می شود و علماء مذاهب اهل سنت این نماز را در مواقع دیگر مانند وقوع طوفان، زلزله و هنگام خوف نیز مشروع می دانند اما بیشتر این نماز در کسوف و خسوف خوانده می شود

حداقل نماز کسوف و خسوف دو رکعت است. برای هر رکعت دو قیام و دو رکوع است که در هر قیام فاتحه خوانده می شود، به این ترتیب که اول تکبیر صلاة را گفته و فاتحه را می خواند و به رکوع می رود، سپس از رکوع بر می خیزد و دوباره در قیام فاتحه را می خواند، سپس برای بار دوم به رکوع می رود، سپس از رکوع بر می خیزد تا این که به حالت اعتدال می ایستد و مراعات طمانینه می کند، سپس به سجده می رود که این می شود یک رکعت، سپس رکعت دوم را نیز به همین ترتیب می خواند.

سنت است که نماز خسوف و کسوف به صورت جماعت خوانده شود و امام بعد از خواندن نماز کسوف برای مردم خطبه بخواند و آنها را وعظ و ارشاد و تذکر دهد و آنها را به عمل صالح تشویق نماید.

روش خواندن نماز عید نزد جمهور اهل سنت

نماز عید دو رکعت است و به ترتیب زیر خوانده می شود

پس از نیت و به جز تکبیر تحریم هفت بار تکبیر بگوید و بین هر دو تکبیر بگوید: "سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر". پس از هفت بار تکبیر حمد و سوره ای خوانده می شود. در رکعت دوم بجز تکبیر انتقال قیام، پنج بار تکبیر و دعا خوانده شود.

وسنت است که بین تکبیرها یعنی بین دو هر تکبیر به اندازه خواندن یک آیه معتدل توقف کند و تهلیل و تکبیر و تحمید گوید، و سنت است که در رکعت اول بعد از فاتحه سوره "قی" و در رکعت دوم بعد از فاتحه سوره "اقتربت الساعة" را به تمامی بخواند، یا در رکعت اول بعد از فاتحه "سبح اسم ربك الأعلى" و در دومی "الغاشیه" را بخواند.

برای هر تکبیر دست را تا کنار گوش ها بالا می برد

بعد از خواندن نماز عید امام خطبه می خواند و مقتدیان به خطبه امام گوش فرا دهند

نماز جمعه

نماز جمعه و همچنین نماز جماعت بر هر فرد مسلمانی فرض است. مگر پنج گروه زیر:

۱. برده ای که در مالکیت سیدش است.

۲. زن.

۳. کودک.

۴. بیمار.

۵. مسافر.

در مورد کمترین عددی که برای اقامت نماز جمعه لازم باشد علماء اختلاف نظر دارند بشرح زیر:

مشهورترین اقوال آنست که میگوید برای انعقاد نماز جمعه نیاز به ۴۰ نفر مرد میباشد، و این نظر امام مالک، امام شافعی، امام احمد بن حنبل و علماء دیگر میباشد و دلیلشان بر اینست که اولین نماز جمعه ای که در مدینه منعقد شد ۴۰ نفر بودند.

رأی دیگر میگوید که کمترین عدد بایست ۱۲ نفر باشند و این نظر ربیع بن عبدالرحمن استاذ امام مالک میباشد.

رأی دیگر میگوید که کمترین عدد بایست ۴ نفر باشند و این نظر امام ابوحنیفه میباشد.

رأی دیگر میگوید که کمترین عدد بایست ۳ نفر باشند

نیت نماز جمعه چگونه است ؟

نیت تمام نمازها، اعم نمازهای فرض، سنت، واجب و نماز جمعه همان نیت قلبی است و منظور از نیت قلبی اراده ای

است که هنگام حرکت بسوی مسجد، سجاده و مصلی در قلب دارید لذا این اراده نیت شماسست و به زبان آوردن عباراتی به قصد نیت در سنت نبوی (ص) ثبوتی ندارد.

نماز جمعه دارای چند رکعت فرض و چند رکعت سنت است ؟

نماز جمعه دارای دو رکعت فرض است که بین اهل سنت هیچ اختلافی در این زمینه وجود ندارد و این دو رکعت با جماعت آدا می شوند. اما در خصوص سنت های راتبه قبل و بعد از دو رکعت فرض اختلاف وجود دارد، برخی علما می گویند که قبل از نماز جمعه بایستی چهار رکعت سنت خوانند و این دسته نماز جمعه را به نماز ظهر قیاس می کنند که دارای چهار رکعت سنت قبل از فرض است. و جمهور علما معتقدند که قبل از نماز جمعه جز دو رکعت تحیه المسجد نماز دیگری وجود ندارد و طبق دیدگاه اینها می تواند تحیه المسجد را دو تا دو رکعتی هم بخواند که در این صورت می شوند چهار رکعت. و بعد از نماز جمعه طبق روایات از دو رکعت سنت راتبه تا شش رکعت سنت نقل شده است و بهترست که یا چهار رکعت سنت خوانده شود و یا شش رکعت سنت خوانده شود به این صورت که ابتدا چهار رکعت بخواند و سپس دو رکعت بخواند. و در مورد سنت قبل از جمعه شما می بایست پیرو روش علما و مسجدی باشید که در آن نماز جمعه می خوانید یعنی به یکی از دو روشی که ذکر شد همانند آنها عمل نمایید.

* نماز جمعه بجز در مساجد صحیح نیست، آنجایی که مسلمانان در آن جمع می شوند و امام بر آنها خطبه می خواند و آنان را نصیحت و ارشاد می نماید

* نماز فرض جمعه تنها ۲ رکعت است که جایگزین نماز ظهر بوده و لازم نیست دوباره نماز ظهر خوانده شود.

خطبه نماز جمعه

پنج رکن دارد: حمد خدای تعالی، صلاه و سلام بر پیامبر (ص)، وصیت و سفارش به تقوای الهی برای نماز گزاران، و دعا برای مؤمنان در خطبه دوم، و خواندن مقداری از قرآن که حداقل آن یک آیه کامل است.

۱۳ سخن گفتن در اثنای خواندن خطبه حرام است، حتی اگر به رفیقت بگوئی ساکت شو، لغو و بیهوده گفته ای.

۱۴ باید دو خطبه بر نماز مقدم باشد که امام در بین آن ها بنشیند.

نماز میت

نماز میت فرض کفایه است، پس شرط است میتی که بر وی نماز خوانده می شود میت مسلمان و غیر شهید و غیر کودک و بچه ای باشد که نشانه و آثار حیات و زندگی در وی ظاهر نشده است. برای صحت نماز میت همان شرایط نمازهای دیگر شرط است و غسل میت یا تیمم آن به هنگام عذر داشتن از غسل مقدم بر نماز است، جماعت شرط صحت نماز میت نیست بلکه سنت است که به صورت جماعت برگزار شود

نماز جنازه فقط خواندن چهار تکبیر است که همراه با هر تکبیر یک دعا یا مورد دیگر خوانده می شود. بعد از تکبیر اول سوره فاتحه خوانده می شود. بعد از تکبیر دوم صلوات بر پیامبر خوانده می شود. پس از تکبیر سوم دعا برای میت خوانده می شود و پس از تکبیر چهارم سلام به راست و سپس سلام به چپ گفته می شود.

در نماز میت امام شافعی چنین گفته است: امام باید در برابر سر مرد و در برابر وسط بدن زن بایستد.

حکم شك در نماز:

هر گاه در نماز شك کردید فکر کنید و به هر سمتی که گمان غالب شما بر آن بود عمل نمائید مثلا شك کردید که سه رکعت خواندید یا دو رکعت و گمان شما بر دو بود پس دو صحیح است، و در پایان نماز سجده سهو انجام دهید. حدیث ابن مسعود رضی الله عنه است که در آن پیامبر صلی الله علیه وسلم به کسیکه شك کرده بود که آیا سه رکعت خوانده یا چهار رکعت؟ فرمود: «فلیتحر الصواب ثم لیتم علیه - یعنی علی التحری - ثم لیسلم، ثم لیسجد سجدةً بعد أن یسلم». یعنی: هر گاه یکی از شما در نماز خویش در شك افتاد (و ندانست چند رکعت خوانده است)، سعی کند که صحیح ترین آن را بیاد آورد و نمازش را بر اساس آن کامل کرده، بعد سلام گوید سپس دو سجده ی سهو، بجای آورد. بخاری

نمازهای جهری و سری:

به نظر حنفی: جهر و اخفات در نماز واجب نیست، بلکه مستحب هم نیست و نماز گزار مخیر است که قرائت را بلند بخواند یا آهسته.

در فقه شافعی، حنبلی و مالکی سنت است قرائت حمد و سوره در نماز صبح و مغرب و عشا بلند خوانده شود.

سجده سهو

سجده سهو وقتی است که یک عمل نهی شده در نماز صورت گیرد، مانند قیام اضافی یا رکوع و سجود و نشستن در غیر محل خودش از روی سهو نه عمد، یا ترک چیزی که به انجام آن دستور داده شده است، مانند ترک رکوع یا سجده یا قیام یا قعود واجب یا ترک قرائت واجب یا ترک تشهد واجب که بعد از انجام و تدارک آنچه که ترکش کرده است، سجده سهو می برد.

سجده سهو در فقه امام شافعی به این صورت است که تشهد پایانی یا آخرین تشهد را همراه با درود خوانده و هنوز سلام نداده دو سجده به جای بیاورد وقتی که دو سجده سهو را انجام داد فقط سلام به راست و چپ دهد نیازی به خواندن تشهد و درود مجدد نیست. و اگر فراموش کرد و سلام داد پس از سلام دادن نیز می تواند دو سجده سهو به جای آورد. سجده سهو برای امام و متفرد هر دو می باشد

اما مأموم اگر مرتکب سهو هم بشود نیازی به سجده سهو ندارد، چون امام سهو او را تحمل کرده و از دوش او بر می دارد. هر گاه مأموم در حال خواندن تشهد یقین حاصل کرد که رکوع را ترک کرده یا فاتحه را در رکعتی نخوانده و سهو کرده یا در این مورد یقین ندارد بلکه شك کرده است، وقتی که امام سلام داد او باید سلام ندهد و یک رکعت

دیگر بخواند و سلام دهد نیازی به سجده سهو ندارد، و چون این شک در حال اقتدای به امام برایش پیش آمده است، امام آن را تحمل نموده و از دوش او می افتد.

عقب ماندن از امام در نماز جماعت

هرگاه دیر به جماعت رسیدید و امام یک رکعت یا دو رکعت را خوانده بود به رکعات باقیمانده از نماز امام ملحق شوید و با سلام دادن امام سلام ندهید و برخیزید و ما بقی نماز را به تنهایی بخوانید.

هرگاه دیر به جماعت رسیدید و جماعت به پایان رسیده بود و امام سلام گفته بود، در این صورت جماعت مجدد با افرادی برگزار نمایند که مانند شما جماعت امام از آنها فوت شده است و در یک گوشه مسجد این کار را بکنید.

کسی که به جماعت ملحق شود به معنی دریافت کامل نماز با جماعت است.

حکم قصر و جمع نماز مسافر

نزد جمهور علما قصر و جمع نماز رخصت است نه واجب و نزد حنفیه قصر نماز در سفر واجب است. پس نزد شوافع مالکی و حنبلی کسی که قصر یا جمع نکند گناه نکرده است.

قصر نماز زمانی جایز است که شخص قصد سفر تا ۸۵ کیلومتر را داشته باشد و اگر از این کمتر باشد جایز نیست. جمع نماز هم اگر چنانچه در سفر مشقت بود جایز است و اگر جمع هم نکند ایرادی ندارد و اکثر علما گفتند جمع نماز در سفر مربوط به طول مسیر است. و اگر به شهری رسید بهتر است جمع نکند مگر اینکه مجبور باشد.

و اگر به شهر مورد نظر رسید و قصد اقامت کرد نمی تواند قصر و جمع کند.

اقامت نزد حنفیه تا ۱۵ روز معتبر است و نزد شافعی تا ۵ روز

قنوت:

ذکر قنوت در فقه شافعی:

اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَكَّلْنِي فِيمَنْ تَوَكَّلْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أُعْطِيتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَىٰ عَلَيْكَ، إِنَّهُ لَا يَدُلُّ مِنْ وَآلَيْتَ، وَلَا يَعِزُّ مِنْ عَادَيْتَ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ

ذکر قنوت در فقه حنفی:

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ، نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ، وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ. اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ

مبطلات نماز:

۱. سخن گفتن عمد به گونه ای که صلاحیت خطاب با آدمیان داشته باشد
۲. حرکات زیاد و پی در پی
۳. بی وضویی خواه عمدی و خواه سهوی
۴. پدید آمدن نجاست و ناپاکی و پلیدی بر روی بدن یا لباس یا محل نماز خواندن
۵. کشف عورت در نماز
۶. تغییر دادن نیت
۷. پشت کردن به قبله یا اندکی از قبله منحرف شدن بدون عذر
- ۸ و ۹. خوردن و نوشیدن
۱۰. قهقهه اگر عمدی باشد
۱۱. مرتد شدن

اوقاتی که نماز خواندن در آن ها مکروه است:

۱. وقت طلوع خورشید تا اینکه به اندازه یک نیزه بلند شود.
۲. وقتی که خورشید در حالت استواء قرار می گیرد تا اینکه از خط استواء زوال یابد.
۳. هنگامی که خورشید در آستانه غروب قرار گرفته تا اینکه غروب کند.

روزه:

روزه واجب: روزه ماه مبارک رمضان، روزه ای که به دلیل نذر یا سوگند یا کفاره بر انسان واجب می شود

روزه های مستحب: شش روز اول شوال، سه روز وسط هر ماه، روز عرفه، ماه محرم، ماه شعبان، روز عاشورا، روزه روزهای دوشنبه و پنجشنبه

روزه های حرام: روزهای عید قربان و فطر، روزهای ایام التشریق (یازده، دوازده و سیزده ماه ذیحجه)، چند روز قبل از ماه رمضان (در صورتی که فرد به روزه عادت کرده باشد یا روزهای دوشنبه و پنجشنبه روزه بگیرد و یا سببی مانند نذر داشته باشد روزه این روزها برای او اشکالی ندارد)، نیمه دوم شعبان در صورتی که نیمه اول را روزه نگرفته باشد (برای روزه نیمه دوم ماه شعبان باید نیمه اول را هم روزه گرفت)، یوم الشک (روزی که هنوز هلال ماه رمضان رویت نشده حتی اگر ۳۰ روز از شعبان گذشته باشد)، روزه مستحبی زن بدون اذن شوهر، روزه افراد پیر و مریض و مسافر در صورتی که در سختی بوده و بیم جانشان باشد.

روزه های مکروه و ناپسند

- روزه طول سال مکروه است چون پیامبر (ص) فرموده اند: «هر کس بطور دائم و همیشه روزه بگیرد، روزه او کامل نیست»
- مکروه است روزهای جمعه را به روزه گرفتن به عنوان تطوع و روزه سنت اختصاص دهی مگر آنکه روز قبل و بعد از آن را نیز روزه باشی.
- تنها روزهای شنبه را به روزه داری) سنت (اختصاص دادن مکروه است. به روایت ابوداود و ترمذی و ابن ماجه و بیهقی که آن را صحیح دانسته است، چون یهودیان روز شنبه را بزرگ میدانند. همچنین اختصاص روز یکشنبه نیز به روزه سنت مکروه است. چون نصاری آن را بزرگ می دارند.

مبطلات روزه

آنچه که روزه را باطل می کند بر دو قسم است:

الف- آنچه که روزه را باطل می کند و فقط قضای آن را واجب می گرداند:

- ۱- خوردن و آشامیدن بطور عمدی
- ۲- استفراغ عمدی
- ۳- حیض و نفاس (خون بعد از ولادت) اگر چه یک لحظه قبل از غروب آفتاب باشد، روزه را باطل می کند.
- ۴- استمناء (جلق زدن) روزه را باطل می کند و قضا آن روز را واجب می گرداند اما اگر احتلام شد روزه اش صحیح است.
- ۵- چکاندن قطره در گوش و بینی مبطل روزه است (طبق نظر هیئت فتوای اهل سنت جنوب ایران)
- ۶- تزریق آمپول: بیمارانی که نیاز به تزریق دارند بهتر است از رخصت شرع استفاده کرده و روزه نگیرند. (طبق نظر هیئت فتوای اهل سنت جنوب ایران)
- ۷- مرتد شدن و از دین اسلام برگشتن
- ۸- دیوانگی
- ۹- بیهوش شدن که اگر در تمام روز ادامه داشته باشد

ب- آنچه روزه را باطل می نماید و قضا و کفاره را واجب می گرداند:

جماع: یعنی نزدیکی و همبستری کردن با همسر در روز رمضان که در این صورت روزه باطل می شود و قضا و کفاره هر دو واجب می شود.

چیزهایی که روزه را باطل نمی کند

- ۱- خوردن یا آشامیدن از روی فراموشی یا اجبار
  - ۲- استفراغ غیر ارادی و بدون قصد روزه را باطل نمی کند.
  - ۳- مضمضه (آب در دهان کردن) و استنشاق (آب در بینی کردن) روزه را باطل نمی کند مشروط بر اینکه مبالغه و زیاده روی نکند.
  - ۴- سرمه کشیدن در چشم همچنین چکاندن قطره در چشم روزه را باطل نمی کند.
  - ۵- چشیدن طعم غذا بشرط اینکه از گلوبیش پایین نرود.
  - ۶- فرو بردن آب دهان روزه را باطل نمی کند.
  - ۷- مسواک زدن به وسیله چوب اراک مشکلی ندارد اما از مسواک زدن به وسیله برس و خمیردندان بهتر است جانب احتیاط را رعایت کرده و در هنگام روزه پرهیز شود.
  - ۸- به تاخیر انداختن غسل جنابت یا غسل (حیض) عادت ماهیانه و نفاس تا بعد از طلوع فجر، اما بهتر است در اولین فرصت غسل نمایند.
  - ۹- احتلام (خارج شدن منی از انسان در خواب) در روز رمضان روزه را باطل نمی کند.
  - ۱۰- حمام رفتن و ریختن آب بر روی سر هیچ اشکالی ندارد.
  - ۱۱- حجامت و همچنین خون گرفتن روزه را باطل نمی کند
  - ۱۲- بوسیدن و در آغوش گرفتن همسر: برای کسی که بتواند خود را کنترل نماید و به همبستری (جماع) منجر نشود اشکالی ندارد هر چند که پرهیز کردن از این امور افضل و بهتر است.
  - ۱۳- استعمال عطر و بوئیدن گل و ریحان هیچ اشکالی ندارد.
  - ۱۴- استفاده از بخاخ (اسپری مخصوص) برای کسانی که دچار بیماری (آسم) تنگی نفس هستند اشکالی ندارد.
- کفاره باطل کردن عمدی روزه:

* کفاره عبارت است از آزاد کردن برده مسلمان، و اگر توانایی نداشت دو ماه پشت سر هم روزه بگیرد، و اگر توانایی نداشت به شصت نفر مسکین غذا بدهد (به هر مسکین یک مُد (یک چهارم سرفطره) باید پرداخت کند)

روزه بیمار و مسافر

برای بیمار و مسافر مباح است که روزه ماه رمضان را بخورند. یعنی در رمضان افطار کند و بعد روزهای دیگری از غیر رمضان به جای آن روزه بگیرد.

استفاده از رخصت سفر برای خوردن روزه زمانی ممکن است که مسافت سفر طولانی باشد و روزه گرفتن باعث مشقت گردد در این صورت می تواند بخورد و بعد از رمضان قضایی بگیرد. مسافت سفر برای استفاده از رخصت زمانی معتبر است که نماز در آن قصر می شود و آن سفر بیش از ۸۰ کیلو متر است و همچنین سفر وی برای امر مباحی باشد. این اجازه را قرآن و سنت برای مسافرین داده است. اما با این حال اگر روزه گرفت و روزه گرفتن برای او مشقتی نداشت نیز

جایز است. و اگر سفر کمتر از مقدار شرعی بود نیز استفاده از رخصت جایز نمی باشد. اگر مسافری روزه گرفت و یا شخص مقیم روزه گرفت و به سفر رفت نمی تواند بخاطر سفر روزه اش را باطل کند و هیچ سفری موجب ابطال روزه نمی شود لذا بایستی روزه را تا موقع افطار امساک نمایند.

کسی که واقعا بیمار باشد و روزه گرفتن منجر به شدت بیماری او شود می تواند از رخصت شرعی در نگرفتن روزه استفاده نماید اما هر زمان که بهبود یافت روزه هایش را قضایی بگیرد.

روزه زن باردار یا شیرده

هرگاه زن آبستن و باردار و زن شیرده نگران زیان آشکار روزه برای نفس خویش باشند و اگر نگران کودکان خود باشند به این معنی که زن باردار نگران سقط جنین و زن شیرده نگران کم شدن شیرش برای بچه باشد می توانند روزه را بخورند لیکن بر آنان واجب است که روزه را قضا کنند و برای هر روز فدیة بدهند یعنی اطعام یک نفر مسکین برای هر روزی.

زکات فطر (سر فطره یا فطریه)

به آن جهت آن را زکات فطر نام نهاده اند که بوسیله فطر واجب می شود و زکات بدن است دلیل وجوب آن روایت شیخین از ابن عمر است که گفت:

"پیامبر(ص) زکات فطر را در رمضان بر مردم واجب کرد و آن را یک صاع (۲۱۷۶ گرم) از خرما یا گندم یا جو برای هر نفر از انسان مسلمان خواه آزاد یا عبد، مذکر یا مؤنث، بزرگ یا کوچک تعیین نمود".

احکام خمس و زکات

آنچه که در اسلام در مورد خارج کردن وارد شده است دو مبحث زکات و خمس است. ولی این دو با هم فرق دارند. زکات مربوط است به خارج کردن در اموال و دیگری یعنی خمس مربوط است به خارج کردن در غنائم جنگی. لذا این دو مسئله با هم تفاوت دارند. و در اسلام هر دو تشریح شده است و جایگاه هر دو تعریف و مشخص شده است و لذا انکار هر کدام، انکار یکی از ضروریات دین است و باعث خروج از اسلام می شود.

اموالی که در آنها زکات واجب است:

اموالی که از نظر اسلام زکات در آنها واجب است عبارتند از طلا، نقره (پول رایج بجای آنها)، حبوبات، میوه جات، کالاهای تجارتي، حیواناتی که در طی سال از علوفه های آزاد تعلیف و تغذیه می کنند و نیازی به انبار کردن علوفه ندارند، معادن و گنجینه ها.

بطور عموم احکام و شرایط زکات بدین صورت است:

بر هر مسلمان آزادی که دارائیش به حد نصاب برسد و یک سال بر آن بگذرد زکات فرض می‌شود. بجز زراعات که (گذشت یک سال بر آن واجب نیست) و زکات آن در روز برداشت محصول به شرطی که به حد نصاب برسد، واجب می‌گردد.

حد نصاب طلای ۱۸ عیار ۱۱۳ گرم طلای ۱۸ عیار است که مساوی است با ۲۶,۵ مثقال. قول ارجح در خصوص طلای مورد استفاده بانوان این است که باید زکات آن پرداخت شود و مقدار زکات یک چهلیم است. زکات زمین و اموال تجاری به شرطی است که برای تجارت بوده و به منظور استفاده شخصی نباشد، در صورتی که برای استفاده شخصی باشد زکات ندارد.

مصارف زکات:

خداوند متعال می‌فرماید:

«زکات مخصوص فقراء (۱)، مساکین (۲)، کارگزاران آن (۳)، کسانی که جلب محبتشان (برای اسلام) می‌شود، (آزاد کردن) بندگان (۴)، (پرداخت بدهی) بدهکاران (۵)، (صرف) در راه خدا (۶) و واماندگان (۷) در راه می‌باشد. این یک فریضه مهم الهی است و خدا دانا و حکیم است». (توبه: ۶۰)

مشروعیت خمس:

«و بدانید که همه غنائمی که به دست می‌آوردید، یک پنجم آن متعلق به خدا و پیامبر و ... است». (أنفال: ۴۱)

که در تمامی قرآن بجز این آیه، نص دیگری در مورد خمس نیامده است.

مواردی که خمس باید از آنها پرداخته شود:

در اسلام خمس فقط بر غنایم جنگی لازم است.

مصارف خمس:

یک پنجم غنیمت به پنج سهم تقسیم می‌شود: سهمی برای رسول خدا صلی الله علیه وسلم و بعد از او صلی الله علیه وسلم در مصالح مسلمانان صرف می‌شود، سهمی برای نزدیکان پیامبر صلی الله علیه وسلم، که عبارتند از: بنی هاشم و بنی مطلب، سهمی برای یتیمان، سهمی برای مساکین، و سهمی برای مسافران (وامانده در راه)

شب قدر و آداب آن

شب قدر در یکی از ۱۰ شب اخیر واقع میشود و خصوصاً شبهای وتر، لذا سنت است که اعتکاف ده روز آخر ماه رمضان بمنظور برخورداری از خیر و پاداش و دریافتن شب قدر انجام گیرد است.

از عایشه روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: (تحروا لیلة القدر فی الوتر من العشر الأواخر من رمضان)

(متفق علیه) «لیله القدر را در شبهای فرد دهه ی آخر رمضان جستجو کنید» (یعنی شبهای ۲۱، ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۲۹)، و شب بیست و هفتم نیز از دیگر شبهای (فرد) احتمال اینکه شب قدر باشد بیشتر است. اما در مورد دعاء در شب قدر، میتوانی هر دعایی از دنیا و آخرت که بخواهید از خداوند طلب کنید ولی دعای مخصوص این شب عبارت است از گفتن: «اللهم انک عفو تحب العفو فاعف عنی»، یعنی: «بار خدایا، تو بسیار بخشنده هستی و بخشش را دوست داری پس مرا ببخش.»

حکم اعتکاف

در میان مسلمانان مرسوم است که عموماً در ده اخیر رمضان در مساجد اعتکاف می نمایند و روز و شب های اخیر ماه رمضان را به عبادت در مساجد سپری می کنند. اعتکاف فرصتی است برای طاعت و بندگی الله جل جلاله، لذا شایسته است خود را از جو دنیوی و حالات آن دور سازد و آداب آن را رعایت کند و به طاعات مشغول شود از جمله:

۱. به ذکر الله مشغول باشد.
۲. تلاوت قرآن.
۳. دعا.
۴. نمازهای نافله.
۵. دوری از بیهوده گری و بیهوده گویی (مثلاً حرف های دنیوی بیهوده گویی هستند).
- توجه: حرف های مباح و شرکت در کلاس های آموزشی دینی داخل مسجد ایرادی ندارد.
۶. به وضع ظاهر و لباس خود رسیدگی نماید و نظیف باشد.
۷. خوردن و نوشیدن داخل مسجد بدون ایراد شرعی است، اما تشکیل مجلس خنده و شوخی های اضافی مناسب نیست.

احکام آرایش (مردان و زنان)

* برداشتن موی ابرو برای زن و مرد حرام است مگر موهایی که زیاد رشد کرده و بلندتر از سایر موها باشند.
* تاتو کردن روی بدن و ابرو حرام است. اگر چنانچه بر بدن کسی مشکلی عارض گشته باشد که در اثر آن فرد زیبایی و ابرو خود را از دست داده باشد مانند سوختگی و تصادف، برای این دسته تاتو کردن جایز است چون هدف از آن رفع عیب است.

* آرایش، رنگ کردن مو و ابرو به شرطی که از دید نامحرم پوشیده شود جایز است.

* استفاده از طلا و لباس ابریشم خالص برای مردان حرام است.

* هر نوع جراحی و امور دندان پزشکی جهت برطرف نمودن عیب و درمان مشکلی که مادرزادی نبوده و بعداً به وجود آمده جایز می باشند و در غیر این صورت یعنی اگر برای زیبا کردن باشند جایز نبوده چرا که در حکم تغییر خلقت هستند.

* کوتاه کردن مو برای زنان در حدی که مشابَهت به موی مردان و یا مشابَهت به مدل موی زنان غربی پیدا کند حرام است تقلید از زنان کافر و استفاده از روش آنها که منشا فساد می باشد بایستی از آن اجتناب شود. اگر مشابَهت به این دو پیدا نشود طبق یک قول از علما حرام نیست بلکه مکروه است.

* در مورد زدن موهای سینه و بازوی مردان ممنوعیت شرعی وجود ندارد لذا زدن آنها مباح می باشد.

* مذاهب چهارگانه اهل سنت تراشیدن ریش را مکروه یا حرام دانسته اند.

حکم سوگند و کفاره شکستن آن:

قسم خوردن یعنی چه:

قسم خوردن زمانی متحقق شده و مشروعیت دارد که قسم خوردن به نام «الله» و یا به یکی از صفات خداوند باشد مثلاً بگوید: قسم به الله، سوگند به قرآن، قسم به رازق، قسم به رب العلمین و... قسمی که جز نام الله و صفات او باشد قسم شمرده نمی شود.

کفاره شکستن قسم چیست؟

کفاره قسم یکی از موارد زیر که البته اولی در این زمان ممکن نیست.

۱. آزاد کردن برده

۲. سه روز روزه گرفتن

۳. ده نفر فقیر را طعام دادن و یا پول طعام را به فقرا دادن، از نوع متوسطش.

نکات متفرقه

احکام لمس میت

دست زدن به میت باعث غسل نمی شود - نه واجب است و نه مستحب! اما برخی از علما انجام غسل را بر کسی که میت را شسته است، مستحب می دانند.

آنچه که با حیض و نفاس بر زنان حرام می شود:

- نماز خواندن و سجده تلاوت قرآن و سجده شکر
- روزه گرفتن
- قرائت قرآن کریم اگرچه پاره ای از یک آیه باشد، چون به تعظیم آن خلل می رساند.
- دست زدن به مصحف شریف و برداشتن آن
- ورود به مسجد و نشستن یا توقف نمودن در آن
- طواف بیت الله
- لذت و بهره بردن از مابین ناف و زانو

آنچه که بر جنب حرام است:

- نماز خواندن به اجماع همه علما
- قرائت قرآن حتی اگر یک آیه یا یک حرف باشد خواه به طور سری یا آشکار
- دست زدن و برداشتن و حمل مصحف
- طواف خانه خدا
- توقف و ماندن در مسجد

استحاضه و حکم آن

استحاضه عبارت است از خون ریزی مداوم از آلت تناسلی زن در غیر ایام حیض و نفاس. چنین شخصی حکم شخص معذور دارد و بنا بر روایتی از همسر پیامبر می توانند اعمال شرعی را به جا آورند. همسر پیامبر روایت کرده است که زنی در زمان پیامبر عادت به خون ریزی همیشگی داشت که من برای وی از پیامبر استفتاء کردم، و پیامبر فرمودند:

باید به تعداد همان ایام که پیش از مستحاضه شدن در ماه خون ریزی حیض داشت هر ماه ایام حیض حساب کند و از نماز خواندن خودداری کند آنگاه غسل کند و نماز بخواند به شرط مستحاضه. شخص معذور باید سعی کند لباس خود را همواره پاک نگه داشته و برای هر نماز یک وضو بگیرد.

جهت یابی قبله

اگر نمازگزار کسی را نیافت که جهت قبله را به وی بگوید، و می‌توانست اجتهاد و تلاش کند. برای جهت یابی قبله، در آن صورت از روی اجتهاد و ظن خود جهت قبله را تعیین کرده و به سوی آن نماز می‌خواند، و شرط اجتهاد شخصی آنست که آن شخص دلایل جهت یابی قبله را بداند، و اگر نداند باید از مسلمان عادل و عارف به ادله قبله پیروی کند. یکی از دلایل جهت یابی قبله ابزار جدیدی است به نام قبله نما و قطب نما که جهت قبله را معین می‌نماید.

متن اذان:

الله اکبر، الله اکبر.

الله اکبر، الله اکبر.

أشهد أن لا اله الا الله ، أشهد أن لا اله الا الله.

أشهد أن محمدا رسول الله ، أشهد أن محمدا رسول الله.

حيّ على الصلاة ، حيّ على الصلاة .

حيّ على الفلاح ، حيّ على الفلاح .

الله اكبر ، الله اكبر.

لا اله الا الله.

« در اذان صبح بعد از «حيّ على الفلاح» دو بار باید بگویند «الصلاة خير من النوم».

متن اقامه:

الله اكبر، الله اكبر.

أشهد أن لا اله الا الله .

أشهد أن محمدا رسول الله .

حيّ على الصلاة .

حيّ على الفلاح .

قد قامت الصلاة ، قد قامت الصلاة .

الله اكبر ، الله اكبر.

لا اله الا الله

لینک دائلود قیلیم آموزش نماز

لینک دائلود جلد ۱ و ۲ فقه آسان امام شافعی

منبع :

کتاب فقه آسان امام شافعی جلد ۱ و ۲

سایت اینترنتی و اسلامه

التماس دعا